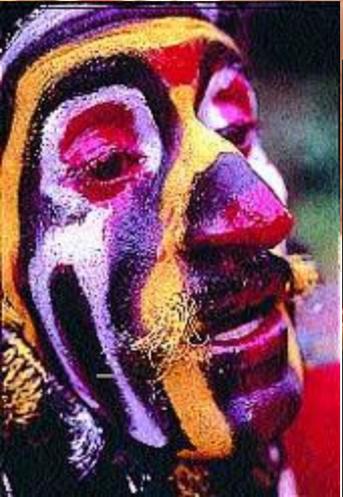

ΜΑΣΚΕΣ

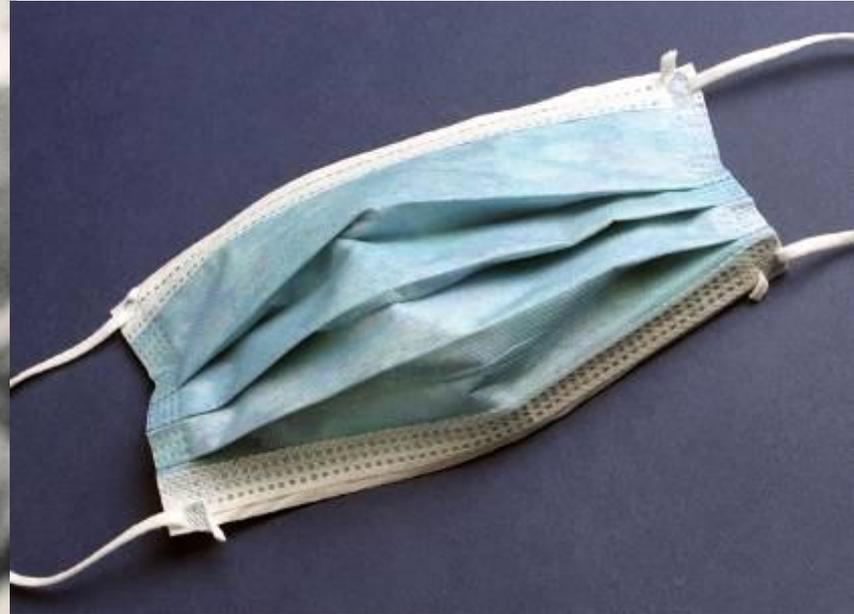
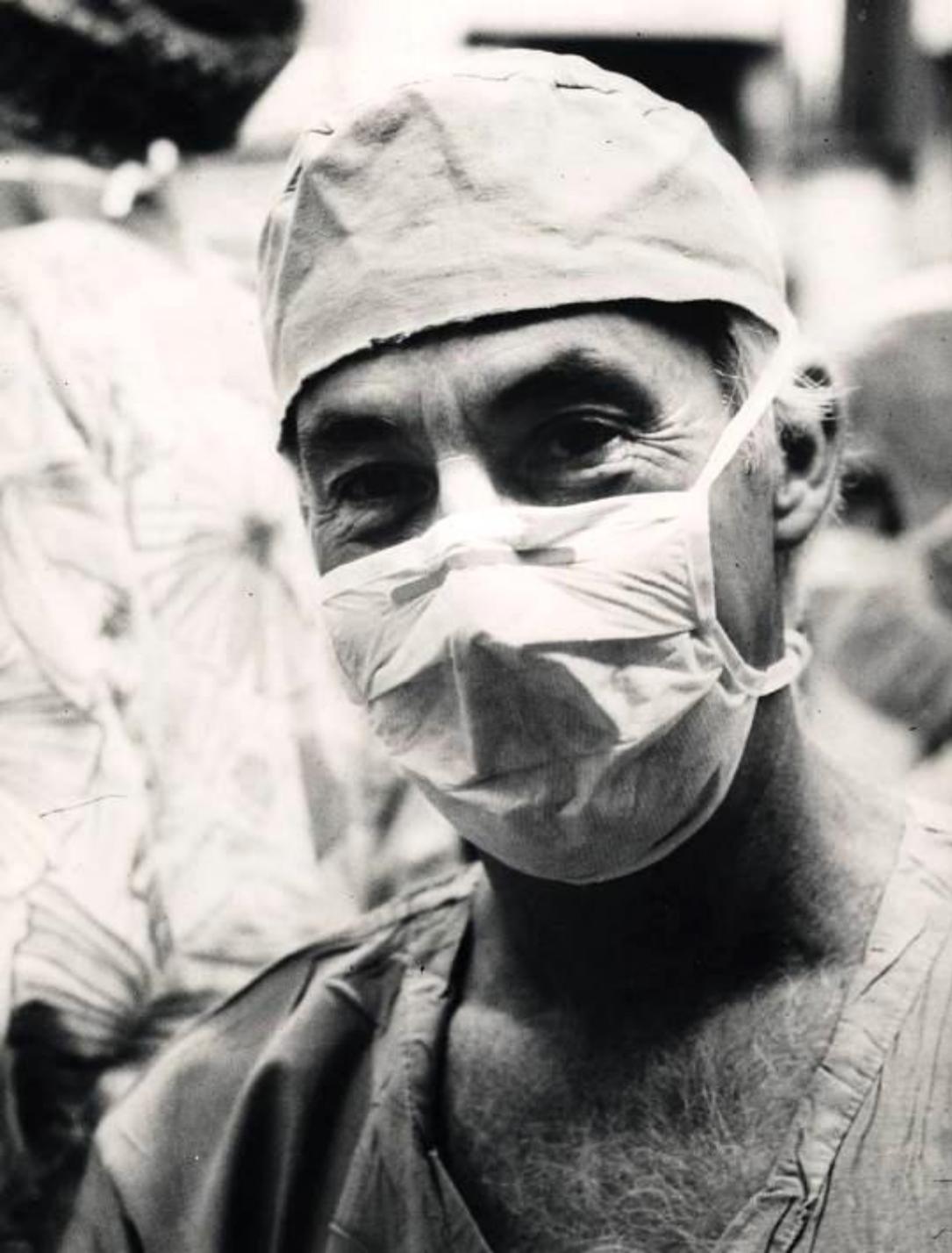

Σύνθεση υλικού: Κ. Κύρδη, Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων, Α΄ Διεύθυνση Π.Ε. Αθήνας

Πότε οι άνθρωποι φορούν μάσκες
εκτός από τις αποκριές;

Γιατί;

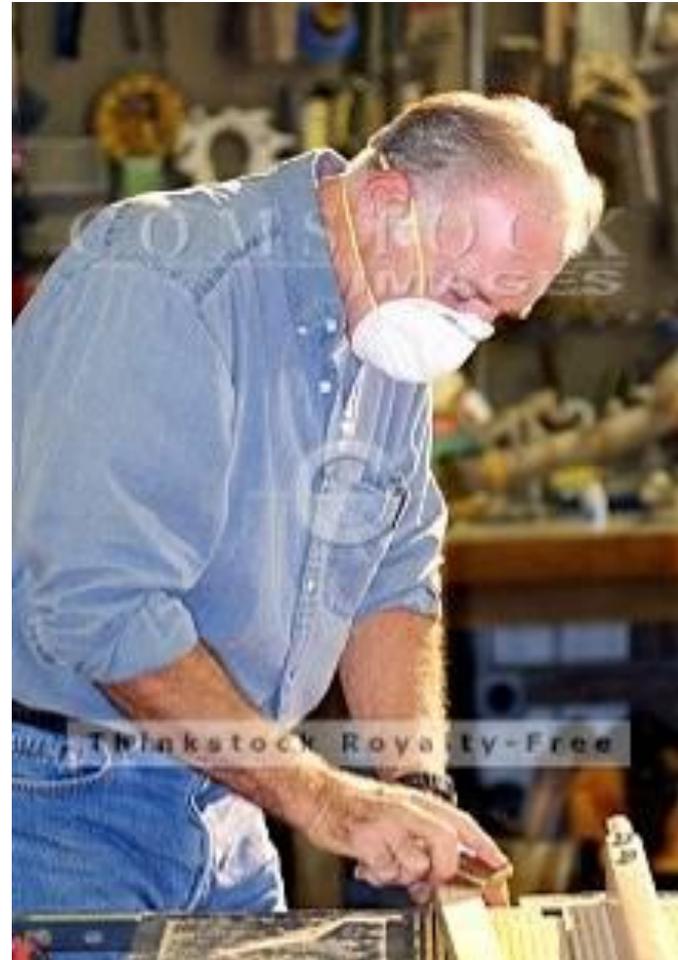

Προστασία: από σπίθες

από σκόνη

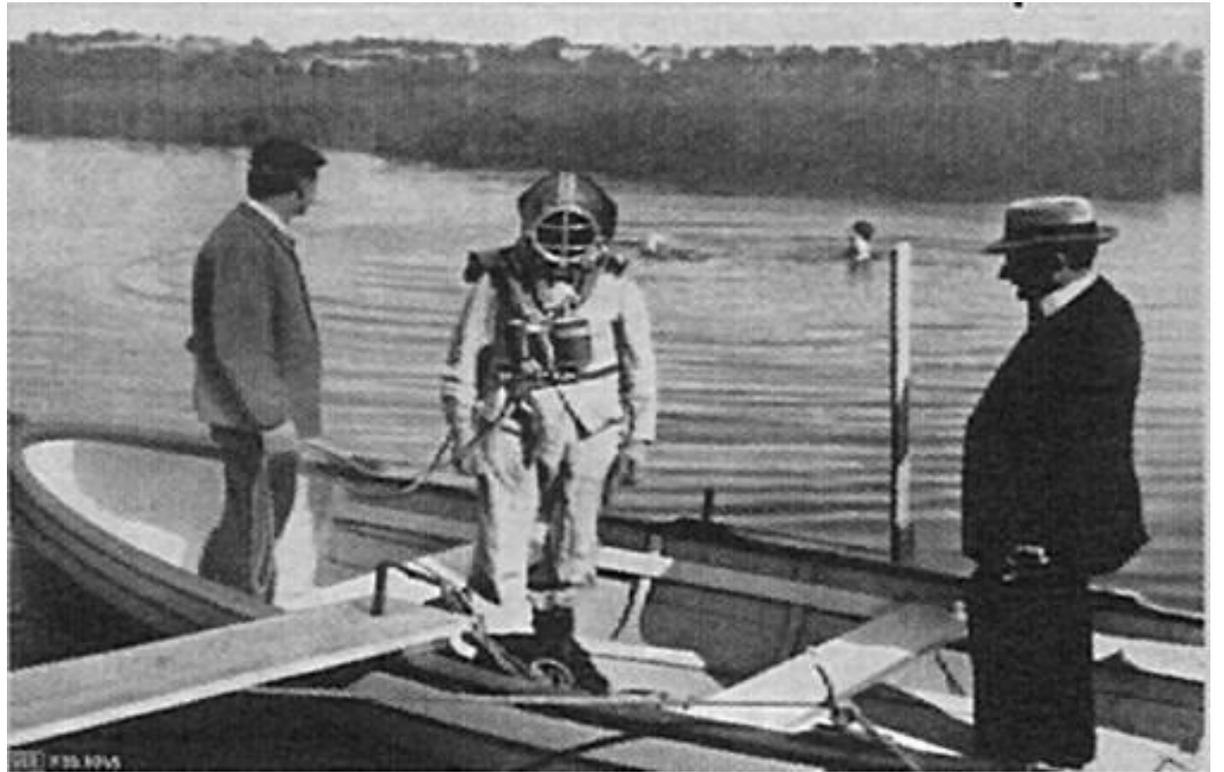

Προστασία από πυρκαγιά

Για το κρύο

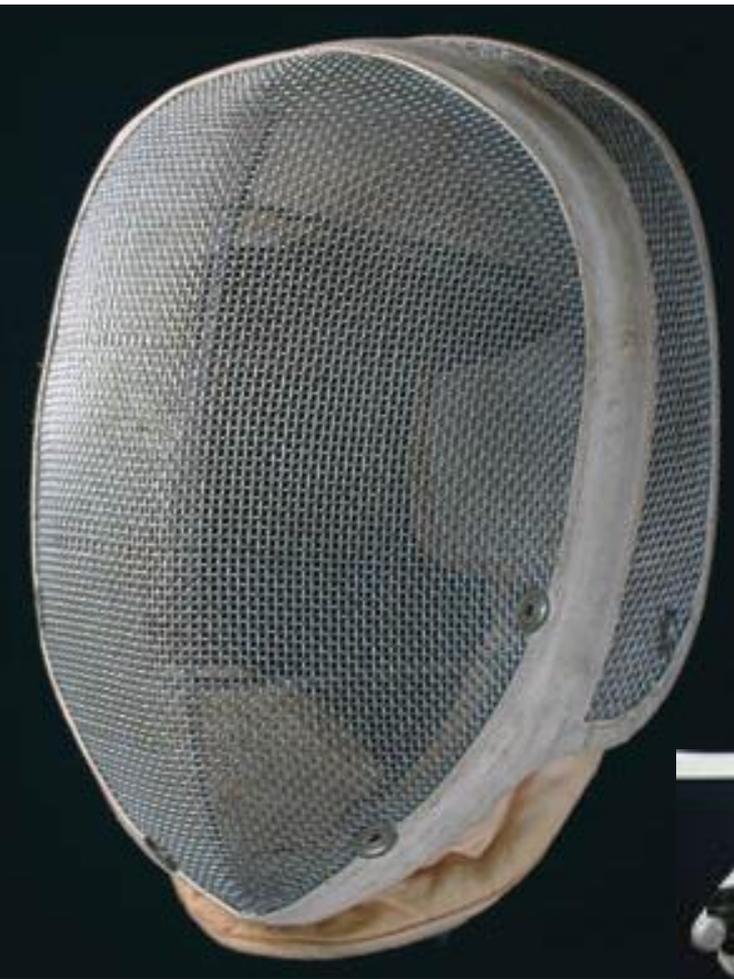
Για λόγους καλλωπισμού

Οπαδός με τα
χρώματα της
ομάδας

Ειφασκία

Χόκεϊ

Μπέιζμπολ

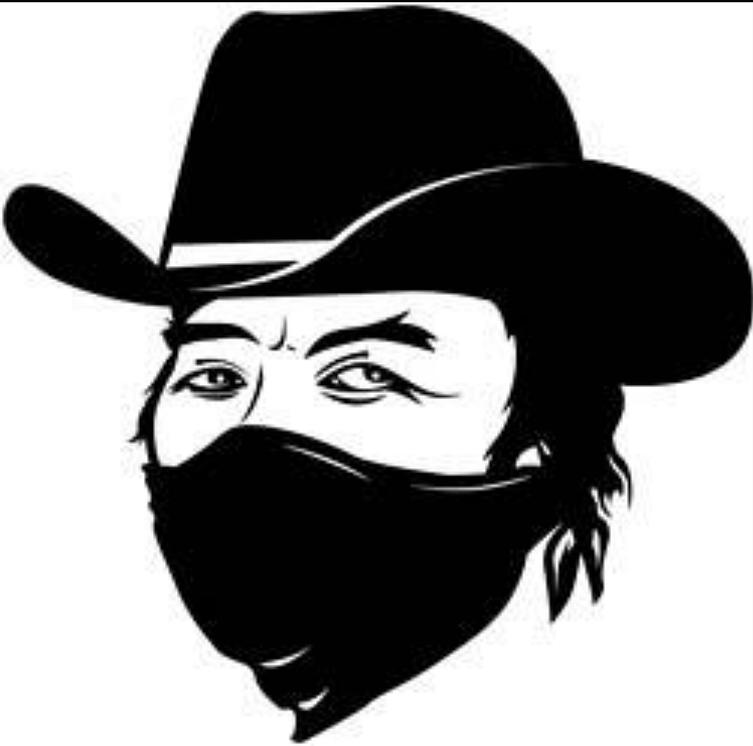
WWW.MACMASKS.COM

Για να κρυφτούν

Για λόγους κοινωνικούς και θρησκευτικούς

Βεδουίνα με το παραδοσιακό
κάλυμμα του κεφαλιού

Αφγανιστάν: μπούρκα

Οι λαοί πίστευαν ότι οι μάσκες συγκεντρώνουν τεράστιες δυνάμεις. Γι' αυτό και η χρήση τους επεκτάθηκε σε πολλούς τομείς της ζωής τους.

Οι μάσκες χρησιμοποιήθηκαν στις τελετές και γιορτές όλων σχεδόν των αρχαίων πολιτισμών, συνδυάζοντας συχνά χαρακτηριστικά ανθρώπων και ζώων. Έτσι, συμβολίζονταν η ένωση του ανθρώπινου είδους με όλα τα όντα του πλανήτη.

*Νίγηρας, Αφρική
Μάσκα – σαύρα
Ζωόμορφη μάσκα
για τελετουργίες
που σχετίζονται με
τις αγροτικές
δουλειές.*

Αφρική. Μάσκα-
πουλί, με πρόσωπο
κοριτσιού.

Μάσκα ταπίρ από τον Αμαζόνιο, κοτόπουλου από το
Περού και λαγού από την Παραγουάη

Ινδιάνοι
Αμερική

Μάσκα-
κουκουβάγια

Μεξικό: μαϊμού, κουκουβάγια, κροκόδειλος

Στο Μεξικό, μια
πολύ παλιά
παράδοση λέει ότι οι
χωρικοί χορεύουν
φορώντας τη μάσκα
του πάνθηρα, για να
ζητήσουν από το θεό-
πάνθηρα, τον αφέντη
όλων των ζώων, να
τους χαρίσει ένα
επιτυχημένο κυνήγι.

Μάσκα-γουρούνι ηθοποιού που
περιοδεύει, ερμηνεύοντας το
μύθο *Γουρούνι και αλεπού*.

Μάσκα πουλί, Βολιβία

Μάσκα-
γουρούνι,
για τελετή
μύησης,
Αγκόλα-
Αφρική

Ζωόμορφη μάσκα Εσκιμώων

Η μάσκα του Λύκου,
Ινδιάνοι του Καναδά

Η μάσκα του Λύκου της
θάλασσας
Ινδιάνοι του Καναδά

Ωκεανία

Αφρική, Ακτή Ελεφαντοστού
Μάσκα φιδιού

Αφρική, Μαλί
Μάσκες αντιλόπης

Αφρική. Η μάσκα
χρησιμοποιείται
σε τελετουργικό
χορό. Ο
συνδυασμός
στοιχείων από ζώα
συμβολίζει το
χάος και το
σύμπαν.

Αφρική, Νιγηρία.
Το πνεύμα του
ελέφαντα,
εκφράζει δύναμη
και
αποφασιστικότητα

Ζωόμορφη
μάσκα από
το Κογκό.
Αποτελεί
ένδειξη
κοινωνικής
δύναμης και
εξουσίας.

Οι χορευτές που φορούσαν τις μάσκες μεταμορφώνονταν σε πνεύματα ή κυριεύονταν από τα πνεύματα που "κατοικούσαν" σ' αυτές, γεφυρώνοντας τον αληθινό με τον πνευματικό κόσμο.

Χορός εναντίον των δυνάμεων της καταστροφής. Οι Bwa και οι Nuna πιστεύουν ότι οι μάσκες κάνουν τα πνεύματα ορατά και τα φέρνουν σε επαφή με τους ανθρώπους.

Κροκόδειλος και ψάρι πάνω στις μάσκες

Ο ιερός χορός της μάσκας του Drametse στο Μπουτάν (Ασία) τελείται δύο φορές το χρόνο. Χορεύουν 16 χορευτές που φορούν ξύλινες μάσκες αληθινών ή μυθικών ζώων και πολύχρωμα κοστούμια. Το ένα μέρος του χορού, αργό και στοχαστικό, αναπαριστά τους ειρηνικούς θεούς και το άλλο, γρήγορο και αθλητικό, τους οργισμένους θεούς. Την ορχήστρα αποτελούν κύμβαλα, τρομπέτες και τύμπανα. Ο χορός έχει συγχρόνως θρησκευτική και πολιτιστική σημασία., επειδή πιστεύουν ότι αρχικά εκτελέσθηκε από ήρωες και ηρωίδες του ουράνιου κόσμου. Οι κάτοικοι των γύρω περιοχών, έρχονται εκεί, για να πάρουν ευλογία.

Θιβέτ: χορός με
θρησκευτικό χαρακτήρα σε
μοναστήρι

Ιμαλμία: στο τέλος του χορού
όλοι πετούν στον αέρα σπόρους,
ως προσφορά στους θεούς και
ως προσευχή για ειρήνη και
ευτυχία

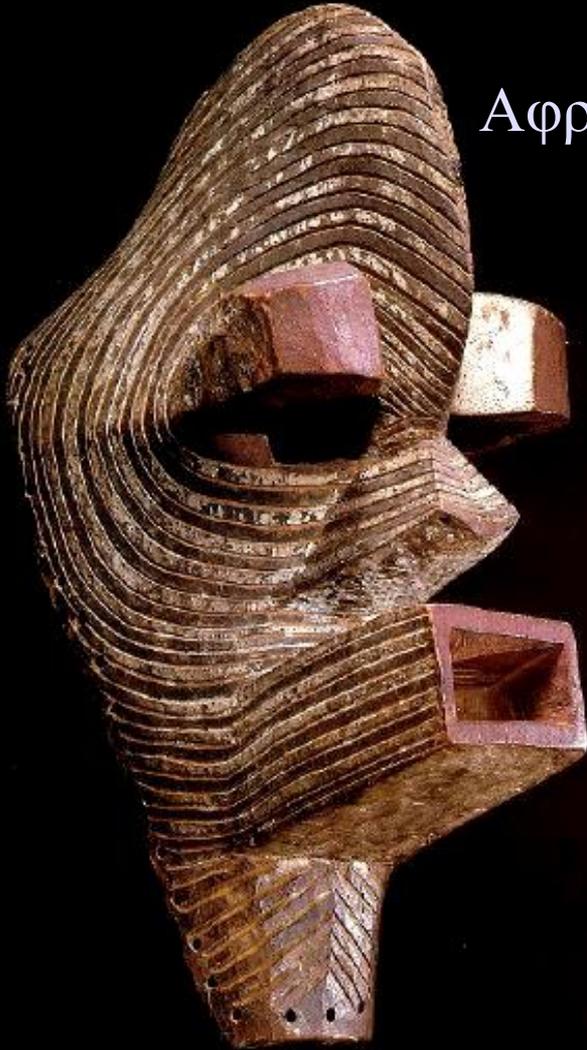
Ιμαλμία: τελετουργική μάσκα

Θρησκευτικός χορός με μάσκες στο πλαίσιο
εορτασμού της 58ης Ημέρας της Δημοκρατίας στην
Κατμαντού, πρωτεύουσα του Νεπάλ

Κατασκευασμένες από ξύλο, ύφασμα, δέρμα, ψημένο πηλό, χαλκό, χρυσό, φλοιούς δέντρων, χαρτί, κόκαλα, φτερά, φύλλα, γυαλί, οι μάσκες κάλυπταν το πρόσωπο ή όλο το κεφάλι.

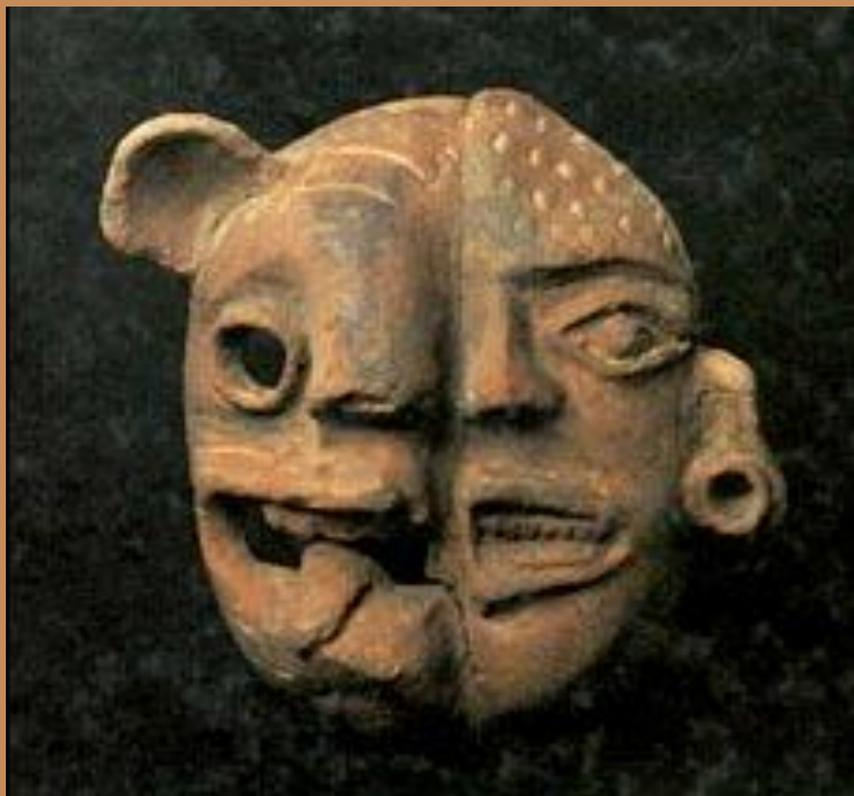
Αφρική, ξύλο

Αμερική, πλεγμένο χόρτο

Αζτέκοι, αρχαία
μάσκα από
τυρκουάζ,
όστρακα και
οψιδιανό λίθο.

Αρχαία ινδιάνικη
μάσκα της
κεντρικής
Αμερικής από
πηλό: διπλό
πρόσωπο, το
μισό ανθρώπινο,
το άλλο μισό από
πάνθηρα.

Ινδιάνοι του Καναδά
Dzuniquwa.
Από ξύλο και τρίχες
αλόγου

Παναμάς και
Κολομβία: Οι Ινδιάνοι που
ζουν στα δάση φτιάχνουν
μάσκες πλεγμένες όπως τα
καλάθια, από φοίνικα.

Αμαζόνιος:
Μάσκες από
ξύλο, φλοιούς
δέντρων και
βαμμένες με
φυτικά
χρώματα

Μεξικό, μάσκα με μορφή πάνθηρα: ξύλο, κόκαλα, στάχτυα

Ινδιάνοι
Αμερική

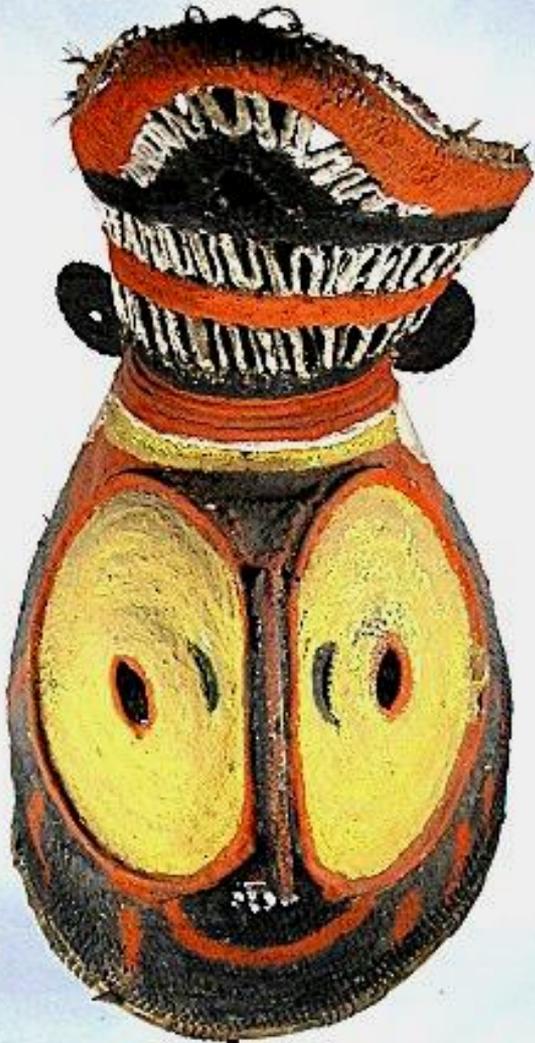
Μάσκα-
φεγγάρι
από ξύλο

Κίνα
χαλκός,
ύφασμα,
ξύλο

Ωκεανία, Νέα Γουινέα

Μάσκες που συνδέονται με τις αγροτικές εργασίες, φτιαγμένες από yam, έναν καρπό που μοιάζει με πατάτα. Κατά το χορό, πιστεύουν ότι τα πνεύματα Γιαμ είναι παρόντα.

Ωκεανία, μάσκα φυλής.

Το πουλί αναπαριστά τον πρόγονο της φυλής

Δέρμα, φλοιοί δέντρων, χόρτο

Ο αρχηγός με τη μάσκα του

Ωκεανία,
Παπούα

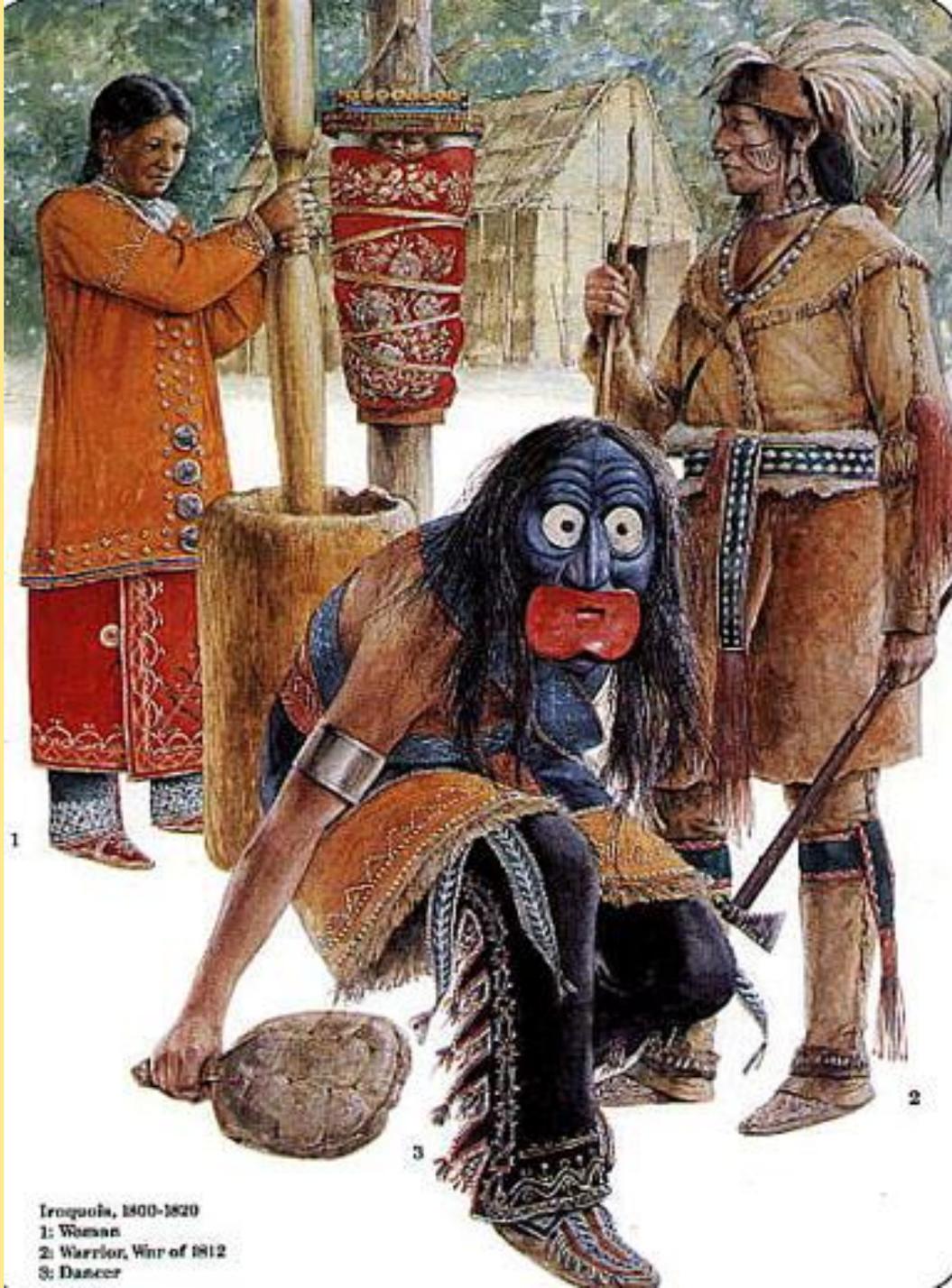

Οι μάσκες των Ιροκωίς της Αμερικής λαξεύονταν σε ξύλο από ζωντανό δέντρο, το οποίο με τη σειρά του έπρεπε να ερωτηθεί, για να δώσει την άδεια του, εφόσον του είχε προσφερθεί καπνός ως δώρο. Στη συνέχεια ο κατασκευαστής της μάσκας έπρεπε να πιει από τους χυμούς του για να αδελφοποιηθεί με το πνεύμα του δέντρου και να αφήσει τον κορμό του κομμένο για μία μέρα προκειμένου το πνεύμα να βρει άλλη κατοικία.

Αναπαράσταση Φυλή Iroquois

Με τις μάσκες αυτές
ζητούσαν από τα πνεύματα
να πάρουν μακριά τις
αρρώστιες.

Iroquois, 1400-1820
1: Woman
2: Warrior, War of 1812
3: Dancer

Οι ιθαγενείς της Βόρειας Αμερικής χρησιμοποιούσαν πολεμικές μάσκες για να κρύψουν από τον εχθρό τα συναισθήματα τους κατά τη διάρκεια της μάχης.

Το μυθικό
Πουλί-
κεραυνός

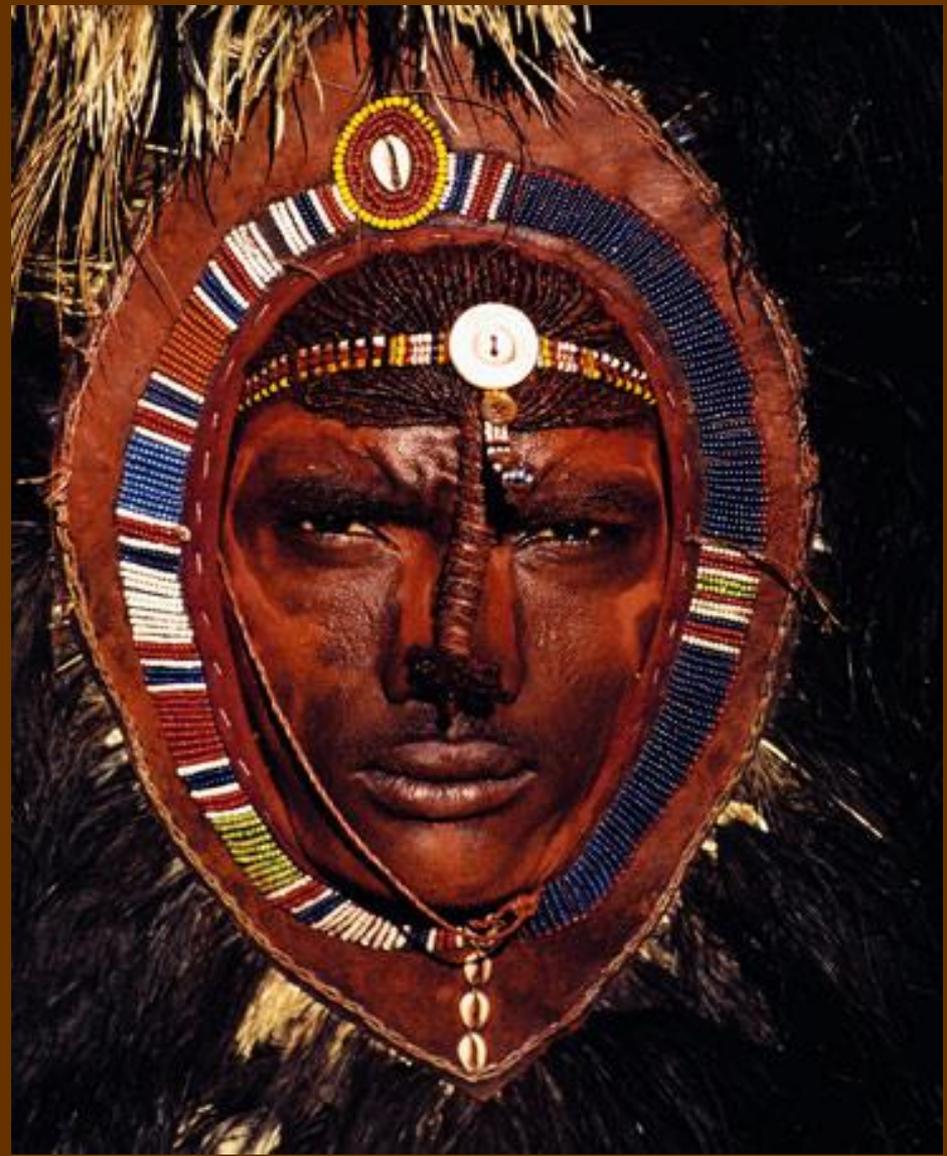
Βάψιμο προσώπου πριν τη
μάχη: για βοήθεια από τα
πνεύματα και για να
τρομάξουν τον εχθρό.

Πολεμιστές από φυλές της Αφρικής. Παλιά έβαφαν το πρόσωπό τους για να τρομάξουν τους εχθρούς. Έτσι βαμμένοι, μέχρι σήμερα, μάχονται μεταξύ τους με καλάμια για να δείξουν τη δύναμή τους και να κερδίσουν σύζυγο.

Πολεμιστές της φυλής Μασάι

Κένυα: πολεμιστές βάζονται για το χορό της φυλής

AN743B Alamy Images

Βραζιλία, φυλή του Αμαζονίου. Πολεμιστής

A48M32 Alamy Images

Βενεζουέλα, ιθαγενής φυλή. Πολεμιστές

Μαορί, Νέα Ζηλανδία. πολεμιστής

Παπούα, Νέα Γουινέα. Πολεμιστές

Μάσκες τελετουργιών και βάψιμο πολεμιστή των αυτοχθόνων Αμπορίτζιναλ της Αυστραλίας

Ευρώπη,
μεσαίωνας

Φυλές της Παπούα

AKOEE0 Alamy Images

Wodaabe, Φυλή της Νιγηρίας: Σε ειδική τελετή, οι νεαροί άντρες βάζονται και στολίζονται για να κριθούν από τα κορίτσια της φυλής για την ομορφιά τους. Τα κορίτσια έτσι διαλέγουν σύζυγο.

Στη φυλή αυτή, τους Samburus, το κόκκινο χρώμα διακοσμεί τα μαλλιά, το σώμα, το πρόσωπο σε όλες τις τελετουργίες. Το βάζουν άντρες και γυναίκες.

Οι μάσκες της Αφρικής αναπαριστούν πνεύματα, θεούς και μυθικά τέρατα, ζώα, και άλλα στοιχεία της φύσης αλλά και κάθε τι που πιστεύουν ότι είναι πιο ισχυρό απ' τον άνθρωπο. Τις χρησιμοποιούν σε τελετουργίες. Πιστεύουν ότι, όσο πιο παλιές είναι, επειδή κρύβουν τη δύναμη των προγόνων, τόσο πιο ισχυρές γίνονται.

Αφρική, μάσκα
του πνεύματος της
σοφίας

Αζτέκοι, Μεξικό

14ος-16ος αι.
Θεός της σοφίας

Κογκό, Αφρική

Τη φορά ο μάγος-
γιατρός ή ο αρχηγός της
φυλής, στη διάρκεια
τελετουργίας.

Πιστεύουν ότι
προστατεύει από
φυσικές καταστροφές
και επιδημίες

ΩΚΕΑΝΙΑ,
Ν. ΓΟΥΙΝΕΑ
Η μάσκα αυτή
προστατεύει το
σπίτι από πνεύματα
που μπορεί να
προκαλέσουν
αρρώστιες και άλλα
κακά.

Σρι Λάνκα. Τελετουργία στην οποία καλούνται οι δαίμονες να θεραπεύσουν τους ασθενείς που φορούν τις μάσκες.

Τελετουργική μάσκα
από την Αλάσκα

Ακτή Ελεφαντοστού, Αφρική:
Το ιερό πνεύμα της αρχαίας
Μητέρας που καθοδηγεί.

Φοριέται σε γιορτές. Ο χορευτής
που τη φορά βρίσκεται στο κέντρο
της προσοχής.

Ακτή Ελεφαντοστού,
Αφρική: Θηλυκό πνεύμα.
Τη μάσκα κρατά μέλος της
οικογένειας που φροντίζει
να τηρούνται ορισμένα
έθιμα και καθήκοντα.

Σιέρα Λεόνε,
Αφρική

Μάσκα για
την τελετή
ενηλικίωσης
των
κοριτσιών

Στη Ζάμπια, τα αγόρια 8-12 ετών ζουν 1-3 μήνες στη σαβάνα, μακριά από τα χωριά τους, περνώντας δοκιμασίες ενηλικίωσης. Στην τελετή μύησης, συνοδεύονται από ένα μεταμφιεσμένο πρόσωπο που εκπροσωπεί –ανάλογα με τη μάσκα- ένα διαφορετικό πνεύμα: το προστατευτικό πνεύμα, το πνεύμα της δύναμης, του χορού, των προγόνων...

Αφρική, Ζάμπια: Το πνεύμα των προγόνων. Συνδέεται με τη γονιμότητα, την αφθονία των καρπών και την ευτυχία. Φοριέται σε αντρικές τελετουργίες.

Το Gule Wamkulu είναι ιερός χορός, που τελείται στο τέλος του Ιουλίου, μετά από τη συγκομιδή. Συνοδεύει τελετές μύησης, γάμους, κηδείες. Περιλαμβάνει πολλούς χαρακτήρες: ζώα, πνεύματα, το πνεύμα του θανάτου, τους εμπόρους σκλάβων...

Τα τελευταία χρόνια προστέθηκαν νέοι χαρακτήρες, όπως το ελικόπτερο και η δίκυκλη μηχανή.

Αμαζόνιος: Μάσκα για
τελετές μύησης.
Καλύπτει όλο το σώμα

Οι μογγολικοί χοροί με τις μάσκες, γνωστοί και ως τσαμ, καλωσόριζαν τον ερχομό της νέας χρονιάς με σκοπό να καταστρέψουν τα κακά πνεύματα του προηγούμενου έτους.

Το τρίτο μάτι, της σοφίας, στο μέσο του μετώπου

Στην Ιαπωνία χορεύουν το Shishi-mai, το «Χορό του Λιονταριού», ντυμένοι με περούκα λιονταριού και τη μάσκα αυτή, για να διώξουν τα κακά πνεύματα και να προσευχηθούν για την ειρήνη, την αφθονία και την υγεία..

Μάσκες που εκφράζουν το πνεύμα του κακού

Αφρική

Ιαπωνία, μάσκα αρχαίου χορού

Βολιβία, προκολομβιανό πνεύμα του δάσους
που οι χριστιανοί ονόμασαν διάβολο

Αφρική, ιεροτελεστία Kankurang: Οι κινήσεις του χορευτή χαρακτηρίζονται από ένα χορό με τραντάγματα ενώ κρατά δύο μεγάλα μαχαίρια και βγάζει κραυγές. Οι ακόλουθοί του οπλισμένοι με κλαδιά και φύλλα φοινίκων κτυπούν ρυθμικά με τα κρουστά τους όργανα. Ο χορευτής εκπροσωπεί τη Δικαιοσύνη και εξορκίζει τα κακά πνεύματα.

Αφρική: Μάσκες που φοριούνται σε κηδείες για να διώξουν
τα κακά πνεύματα.

Μαλάουι

Μπουρκίνα Φάσο. Παριστάνει νεροβούβαλο.

Ταφικές μάσκες, τοποθετούνταν συχνά στο πρόσωπο των νεκρών στην αρχαία Αίγυπτο, στη Ρώμη, στην Κίνα, στο Μεξικό και στη φυλή των Χόπι (ιθαγενείς της Βορ. Αμερικής), είτε για να προστατεύουν τον θανόντα από τα κακά πνεύματα, είτε για να οδηγήσουν το πνεύμα του νεκρού πίσω στο σώμα του σε μια επόμενη ζωή.

Μάσκα του «Αγαμέμνονα»

Μάσκα του Τουταγχαμών

Νεκρικές μάσκες: βασιλιά
από τη Θράκη, 500 π.Χ.

Γύψινη από την Αίγυπτο, 150 μ.Χ.

Απο το Περού, 1000 μ.Χ.

Αζτέκοι, Μεξικό

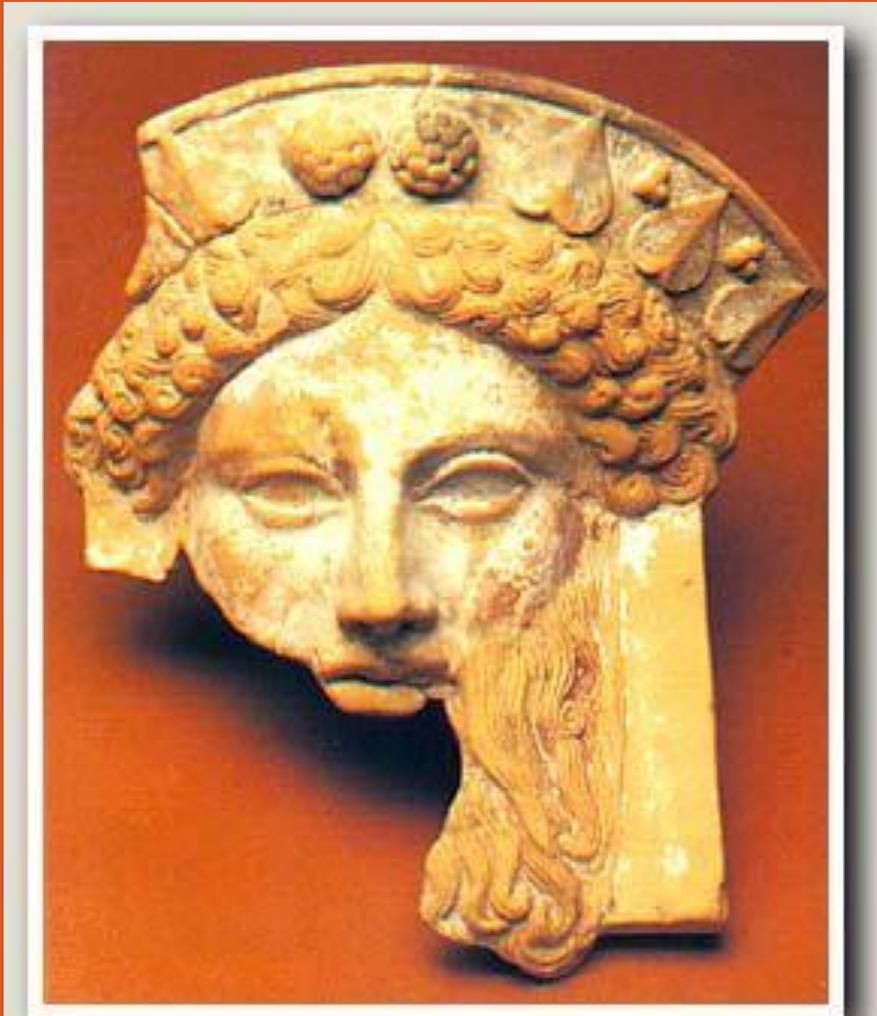
Μάσκα

του θανάτου και της αναγέννησης.

Πίστευαν στη μετεμψύχωση

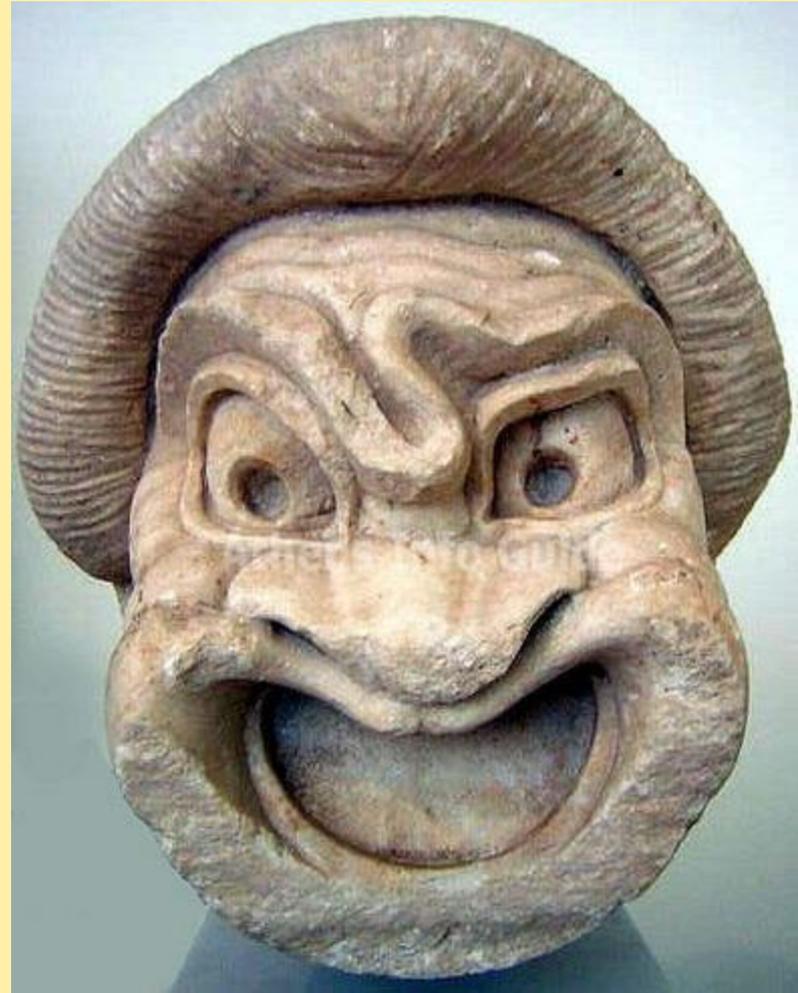

Το αρχαιοελληνικό δράμα είχε τις ρίζες του σε τελετές για το Διόνυσο με μάσκες προσωπεία.

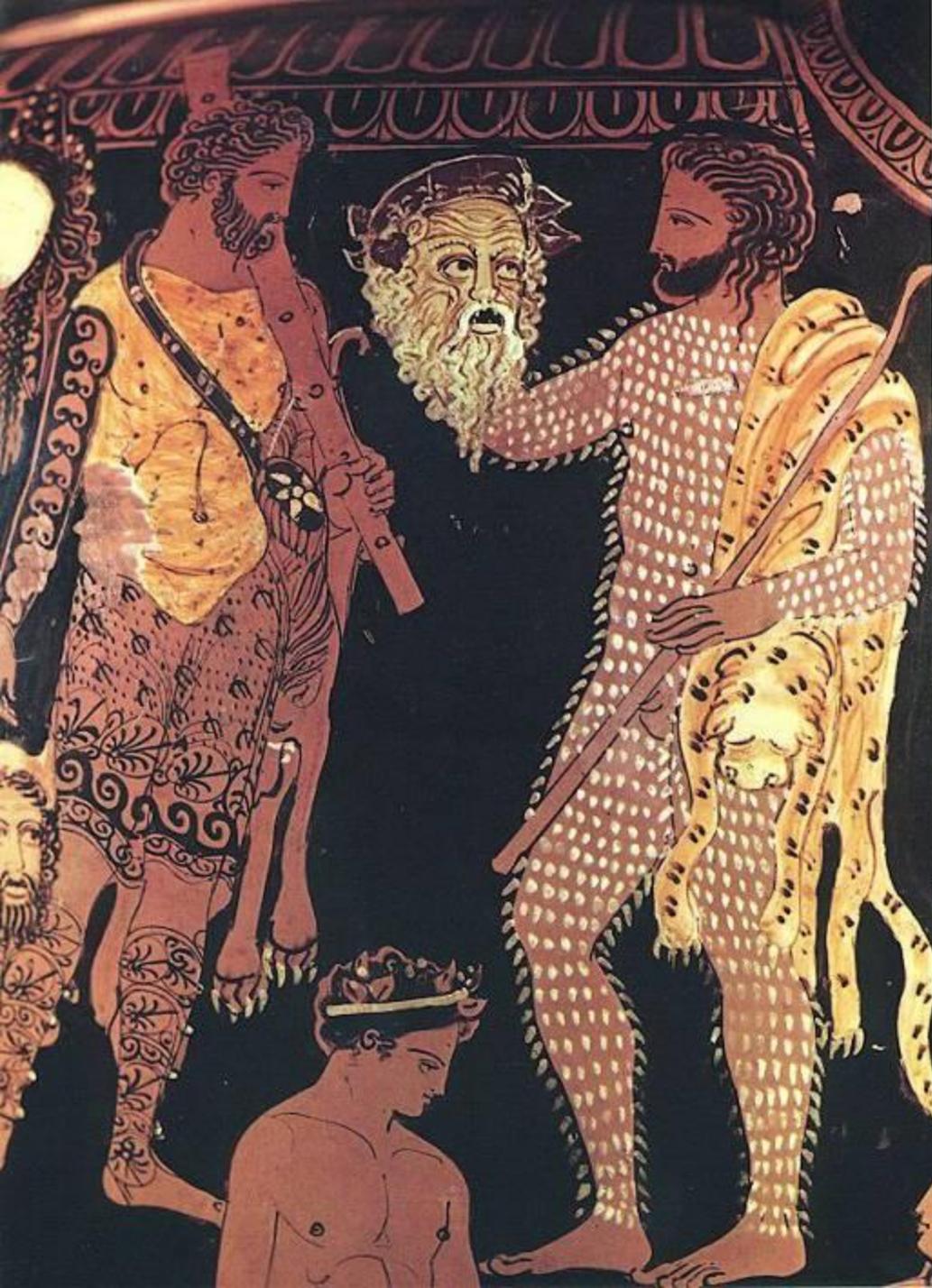
Μάσκα του
Διονύσου,
Ροδόπη

Η ύπαρξη της μάσκας ήταν μια πρόκληση για τους ηθοποιούς να υποδυθούν τους χαρακτήρες, χρησιμοποιώντας τον τόνο και την χροιά της φωνής τους, αλλά και τη γλώσσα του σώματος τους καθώς δεν μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν την εκφραστικότητα του προσώπου τους.

Ρωμαϊκό ψηφιδωτό

Από αρχαίο αγγείο:
Ηθοποιός που κρατά τα
προσωπείο του

Σε μεσαιωνικά έργα οι μάσκες είχαν τη μορφή δράκων, τεράτων, συγκεκριμένων χαρακτήρων και εκδοχές της μορφής του διαβόλου.

Στην αναγέννηση,
διαδεδομένες ήταν οι μισές
μάσκες (κάλυπταν τα μάτια και
τη μύτη), που
χρησιμοποιήθηκαν στην
commedia dell' arte μετά
το 1600.

Μάσκες από το καρναβάλι της
Βενετίας, στην παράδοση της
commedia dell' arte

Στη Βενετία, άνθρωποι φορώντας μάσκες έκαναν άσχημα πειράγματα. Γι' αυτό, με ένα διάταγμα του 1268, οι μάσκες επιτρέπονταν από τις 5/12 έως τις 16/12 κάθε χρόνου. Έτσι, γεννήθηκε το Καρναβάλι της Βενετίας.

Μάσκες της κινέζικης όπερας

Οι μάσκες στην κινέζικη όπερα άρχισαν να χρησιμοποιούνται πριν από το 1300, αν και σήμερα είναι πλέον ζωγραφιές πάνω στο πρόσωπο των ηθοποιών.

王陵

魏絳

劉洪

趙匡胤

余化龍

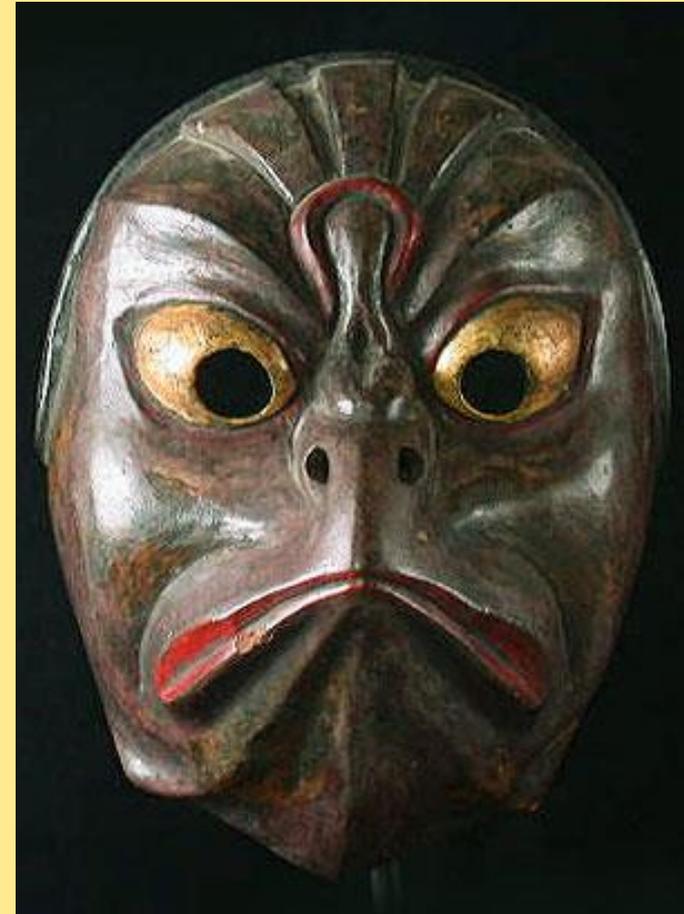
張邦昌

Στην Ιαπωνία οι πιο γνωστές μάσκες ήταν αυτές στις παραστάσεις του θεάτρου *No*. Στο θέατρο *No* παρουσιάζονται κυρίως αναμετρήσεις, όπου οι δυνάμεις του καλού κατανικούν τις δυνάμεις του κακού. Προέρχεται από την εξέλιξη ενός χορού που λέγεται *σαρουγκάγκου*.

Σατιρική
μάσκα

Μάσκα πουλί

Ιαπωνία,
θέατρο Νο

Σαμπάσο σημαίνει ο τρίτος γηραιότερος άνθρωπος. Είναι χαρακτήρας του γιαπωνέζικου θεάτρου.

Ο Φούντο είναι μια δαιμονική θεότητα. Χαρακτήρας του γιαπωνέζικου θεάτρου

Οι Τένγκου είναι μυθικές θεότητες της Ιαπωνίας, σύμβολο γονιμότητας και καλής σοδειάς. Ζουν στα δέντρα, είναι καλοί ξιφομάχοι και τους αρέσει να σκαρώνουν φάρσες στους ανθρώπους.
Η μάσκα Τένγκου χρησιμοποιείται σε γιορτές.

Ταϊλάνδη:

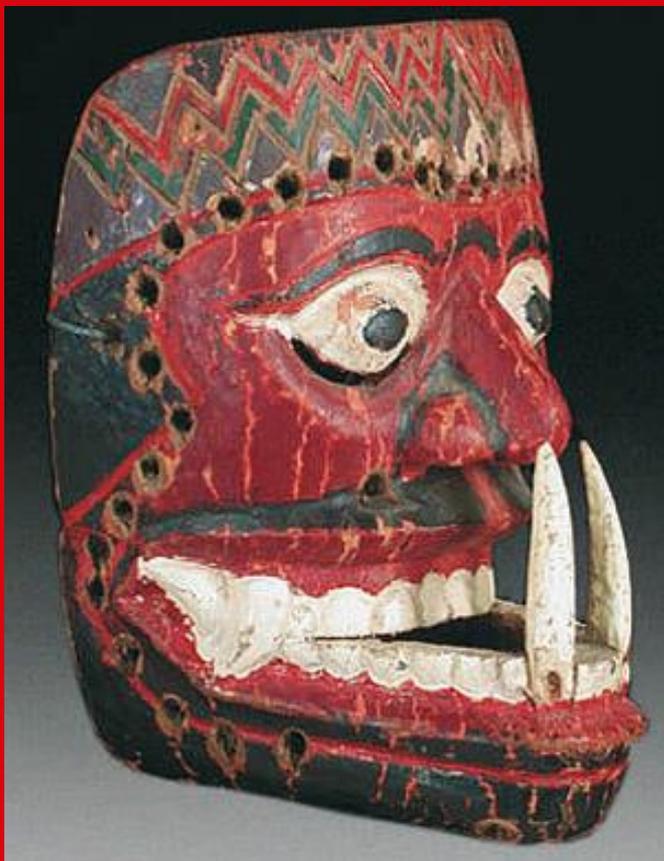
Μάσκα για το παραδοσιακό
θέατρο Κνον

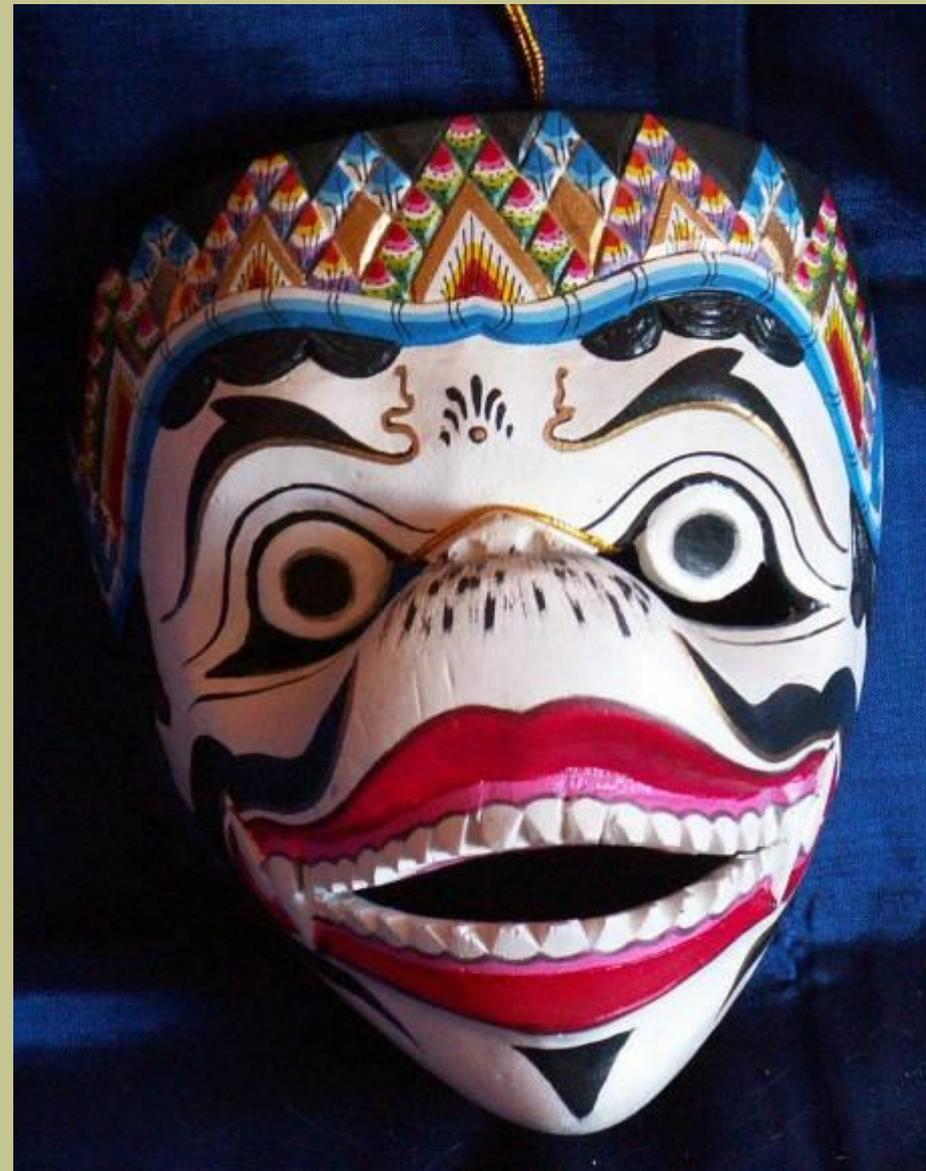
Ταϊλάνδη,
παραδοσιακό θέατρο
- έπος ραμαγιάμα

Στην Ιάβα και το Μπαλί συνηθίζεται ένα είδος χοροθεάτρου με μάσκες. Προέλευσή του είναι αρχαίες τελετουργίες για τις θεότητες της γονιμότητας της γης. Αργότερα η Ινδουιστική και η Ισλαμική θρησκεία έκανα πιο πλούσια την πλοκή των ιστοριών.

Μπαλί, ο δαίμονας Cakil

Ιάβα

διάβολος

Υπηρέτης-κλόουν,
χαρακτηριστική φιγούρα
του χοροθεάτρου του
Μπαλί.

Στην Ινδία έχουν παράδοση 2.000 ετών στο ιερό θέατρο Kutiyattam, που έχει σανσκριτική προέλευση. Παίζεται σε ινδουιστικούς ναούς. Οι ηθοποιοί, που ασκούνται σκληρά 15 χρόνια πριν κάνουν παράσταση, κάνουν συγκεκριμένες κινήσεις των ματιών και του σώματος για να δείξουν τους χαρακτήρες. Μια πλήρης παράσταση μπορεί να διαρκέσει μέχρι 40 μέρες.

Ινδία: φοριέται στη γιορτή
για την ιερή αγελάδα

Ινδία: Μάσκα θεού.
Τυπική μάσκα
θρησκευτικού θεάτρου

Ινδία: κάθε μάσκα αναπαριστά κι από ένα διαφορετικό χαρακτήρα από το τελετουργικό θεατρικό έργο. Το έργο αυτό παίζεται σε διάφορες περιοχές χωρίς να αλλάζει το περιεχόμενό του.

Ινδία: Μάσκα του δαίμονα Ασούρα,
με 10 κεφάλια. Ο Ασούρα
προέρχεται από το έπος Ραμαγιάνα.
Στο έπος αρπάζει τη γυναίκα του
Ράμα, που έχει θεϊκή οντότητα.

Ορίσα, από την ινδική
μυθολογία

Φαέθων Γρυπάρης, μάσκες για το σύγχρονο θέατρο

Μάσκες για το θέατρο

Πρόβες στο θέατρο

Λευκορωσία: σύμφωνα με μια προχριστιανική παράδοση, την περίοδο των Χριστουγέννων – πραγματοποιείται το Kalyady, γιορτή που συνδέεται με το χειμερινό ηλιοστάσιο. Οι άνθρωποι φορούν προβιές και μάσκες που παριστάνουν κατσίκια, διαβόλους, λύκους, αρκούδες, πελαργούς και γενικότερα πρόσωπα των λαϊκών τους παραμυθιών. Οι μάσκες είναι φτιαγμένες από άχυρα.

Άντρες μασκαρεμένοι με κοστούμια από προβιές προβάτων, μάσκες και μεγάλα κέρατα κωπηλατούν στον Δούναβη με προορισμό το Μόχατς της Ουγγαρίας για να πάρουν μέρος στο τοπικό Καρναβάλι. Παρελαύνοντας και κάνοντας θόρυβο με ξύλινες κουδουνίστρες και κρόταλα υποτίθεται ότι διώχνουν τον χειμώνα, αλλά παράλληλα αναβιώνουν και έναν τοπικό μύθο: Κροάτες,, ντυμένοι έτσι πέρασαν τον Δούναβη και έστησαν ενέδρα στους Οθωμανούς κατά τη διάρκεια της τουρκικής κατοχής της Ουγγαρίας, με αποτέλεσμα οι Τούρκοι να φύγουν πανικόβλητοι, μόλις αντίκρισαν αυτές τις τρομακτικές φιγούρες.

Μάσκες για το Kukeri φορούν βούλγαροι κατά τη διάρκεια τελετουργικού χορού στο χωριό Elov Dol της Βουλγαρίας. Το Kukeri είναι μία ιδιαίτερα σημαντική τελετή της αγροτικής Βουλγαρίας κατά την οποία οι συμμετέχοντες ντύνονται με προβιές και φορούν μάσκες με σκοπό να τρομάξουν και να διώξουν τα κακά πνεύματα.

Σκυριανό
καρναβάλι:
Κεντρική μορφή
είναι ο “Γέρος”,
που είναι ντυμένος
με μια μαλλιαρή
μαύρη κάπα και
φοράει μάσκα από
δέρμα κατσικιού,
ενώ στη μέση του
έχει περασμένη
ζώνη με κουδούνια
κοπαδιού.

Σκυριανό καρναβάλι

Ο "γέρος" προχωρεί με ρυθμικούς βηματισμούς, κουνώντας τη μέση του, έτσι ώστε τα κουδούνια που είναι περασμένα σ' αυτή, να δίνουν ήχους φοβερούς, αλλά ρυθμικούς. Κατά διαστήματα στέκεται και "σειέται", και τότε το κούνημα του κορμιού του είναι διαφορετικό, όπως και οι ήχοι των κουδουνιών.

Η "κορέλα" είναι άντρας
ντυμένος με σκυριανά
γυναικεία ρούχα. κρατάει
στο χέρι ένα μαντήλι, που
το κουνά, χορεύοντας
γύρω από το "γέρο", όταν
αυτός προχωρά. Ή
στέκεται και τραγουδά τον
ιδιαίτερο αποκριάτικο
σκοπό, που έχει τ' όνομά
της

Νάουσα: «Γενίτσαροι και Μπούλες».

Οι ρίζες ανιχνεύονται στις γιορτές που γίνονται στην Αρχαία Ελλάδα από τα τέλη Δεκέμβρη μέχρι τις αρχές Απριλίου για να τιμηθεί ο Διόνυσος, ο θεός του κρασιού και της αναγεννώμενης φύσης. Το ζευγάρι Γενίτσαρος, Μπούλα – γαμπρός, νύφη, οι κινήσεις των χορευτών, ακόμα και το όνομα Γιαννίτσαρος, παραπέμπουν στο τελετουργικό των πανάρχαιων διονυσιακών γιορτών και στη γέννηση του θεάτρου.

Οι Ναουσαίοι το συνδέουν και με την τουρκοκρατία και την εξολόθρευση των παλικαριών του Ζήση Καραδήμου που θέλησαν να αντισταθούν στο παιδομάζωμα του Σουλτάνου, το 1705. Μέσα από το έθιμο, που τον εορτασμό του επέτρεπαν οι τουρκικές αρχές, οι Ναουσαίοι χορεύοντας, τιμούσαν τα παλικάρια.

Παραδοσιακή καρναβαλική αμφίεση της Σαρδηνίας

Αυτή η καρναβαλική παρέλαση στο Μπαντ Βάλντζεε (Λουτρόπολη της Λίμνης του Δάσους σημαίνει το όνομα) έχει κάτι το ξεχωριστό. Το καρναβάλι της περιοχής είναι το αρχαιότερο της Γερμανίας, καθώς τα ίχνη του πηγαίνουν πίσω μέχρι τον 13ο αιώνα. Τότε κινητήρια δύναμή του ήταν οι συντεχνίες των γελωτοποιών του Μεσαίωνα.

Αϊτή,
καρναβάλι

Μάσκα διαβόλου, Καραϊβική

Από το καρναβάλι σε
νησιά της Καραϊβικής

Δομινικανική Δημοκρατία, Καρναβάλι.

Συνηθίζονται μάσκες με μορφή διαβόλου. Στο καρναβάλι συνδυάζονται στοιχεία της κουλτούρας των ιθαγενών, των Ισπανών κατακτητών και των αφρικανών σκλάβων. Λένε ότι το καρναβάλι αυτό εκφράζει τη χαρά για την απελευθέρωση από τους Ισπανούς.

Βολιβία: όταν οι Ισπανοί κατέκτησαν την κεντρική και νότια Αμερική, έφεραν μαύρους σκλάβους. Στη γιορτή Morenada, αναπαριστούν αυτό το θέμα.

Εκουαντόρ:
Μάσκα νέγρου

Γουατεμάλα:
Μάσκα νέγρου

Κινηματογραφικό έργο

©2005 MITCHELL E.
WWW.GOTHAMERHEROES.COM

Στην τέχνη

Πολλοί καλλιτέχνες του 20ου αιώνα ασχολήθηκαν με το θέμα της μάσκας.

Κάποιοι, όπως ο Πικάσο, χρησιμοποίησαν μάσκες, κυρίως από την Αφρική ως πηγή έμπνευσης.

Klimt, Pallas Athene, 1898

Έργο του φωτογράφου και ζωγράφου Man Ray

Man Ray, Noire et Blanche, 1926 © Man Ray Trust/Adagp/Telimage, Paris 2007

Edward Dorn

1929-1999

Πικάσο

Picasso,
κεφάλι ταύρου

από σέλα και τιμόνι
ποδηλάτου

Paul Klee

Μάσκα ηθοποιού, 1924

Μάσκα

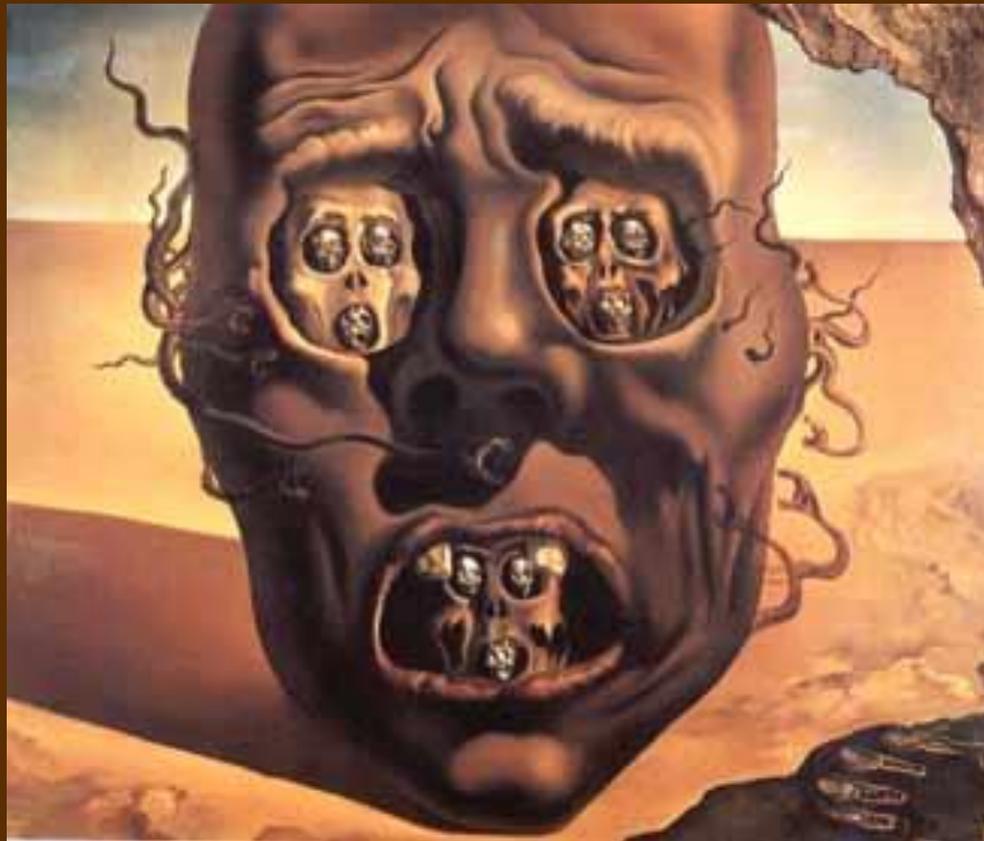

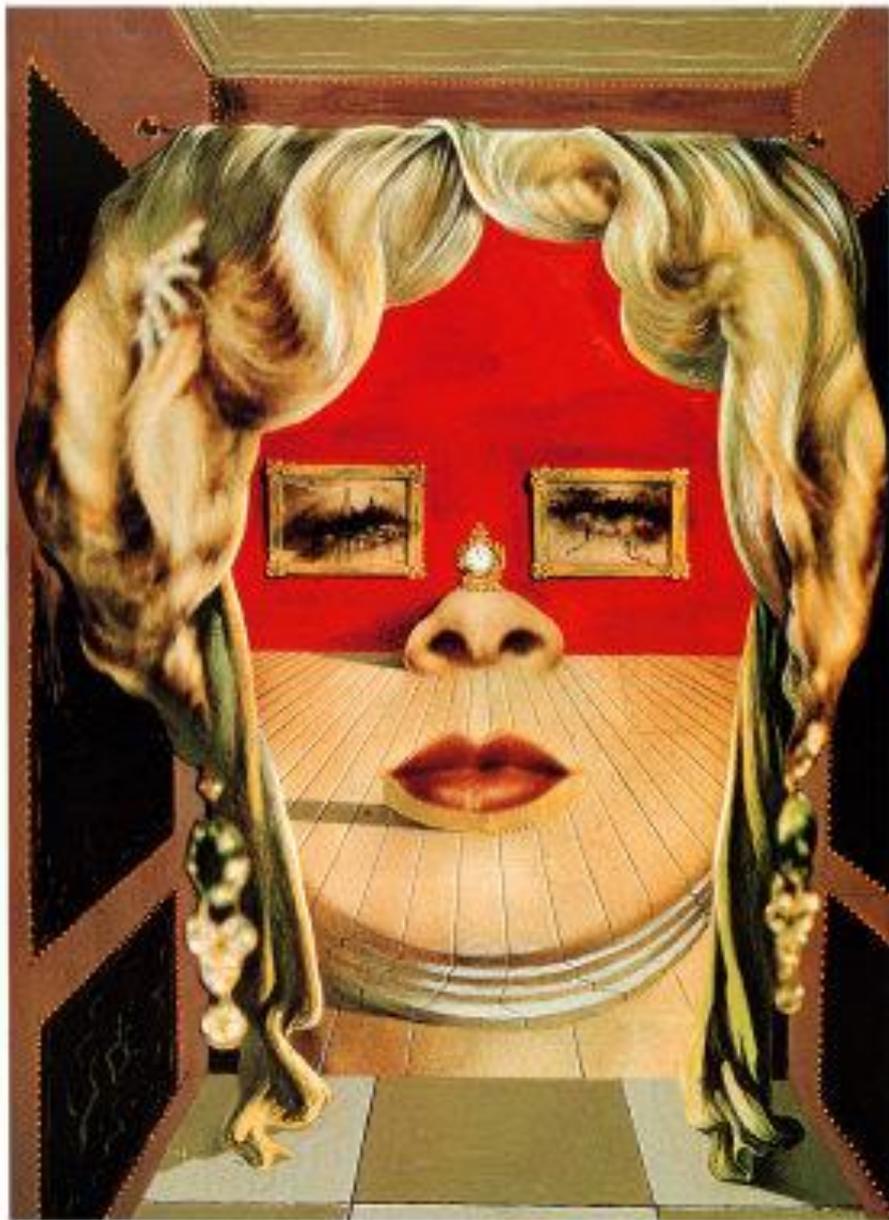
Μάσκα φόβου,
Paul Klee 1932

Μάσκα του Μαρσέλ
Γιανκό, παριστάνει το
σουρεαλιστή λογοτέχνη
Τριστάν Τζαρά.

Σαλβατόρ Νταλί, πόλεμος

Salvador Dalí

Σαλβατόρ Νταλί,
Μέι Γουέστ.

Η «μάσκα» της
ηθοποιού είναι ένα
δωμάτιο με
αντικείμενα που
αποτελούν τα
χαρακτηριστικά της.

Μάσκα -πουλί
Ζαν Αρπ, 1968
από μέταλλο

Κατασκευή από κουτάλι, έργο καλλιτεχνικού
εργαστηρίου λυκείου, με οδηγό έμπνευσης το
έργο του Πικάσο

Μάσκα, χαρακτηριστικό. Βάσω Κατράκη

Μάσκες, Βασίλης Μαυρουδής

**Χρυσή μάσκα, του
Serge Van Kache**

Μπλε μάσκα,
του Chidi Okoye

Το στόμα του βασιλιά
του Romuald Hazoumé

Από το έργο-κατασκευή *Μνήμη σκλαβιάς*. 2007

Μάσκες του Eric Straw

Από άχρηστα υλικά,
trash art, Μεξικό

Αποτέλεσμα
φωτογράφισης

